

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Narednine in inserate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni Kopitar
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhajevanek dar, izvzemati
nedelje in praznike ob
pol 6. uri popoldne.

za pošti prejemati:

za
slo leto naprej 26 K — h
pol leta » 13 » — »
četrt » 6 » 50 »
mesec » 2 » 20 »

V upravnštvo prejemati:

za
slo leto naprej 20 K — h
pol leta » 10 » — »
četrt » 6 » — »
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 159.

V Ljubljani, v torek, 14. julija 1903.

Letnik XXXI.

Mažarski licemerci.

Mažarski politiki niso pokazali že od zdavnaj toliko licemerstva, kakor v najnovejšem času, odkar je postal bivši hrvatski ban Khuen Hedervary ogrski ministerski predsednik. Kar osupnili so, ko se je pojavil ta državnik med njimi. Liberalci so sicer molčali in z njimi tudi njihovi časopisi ter niso zmagali nobene hvale za novega ministerskega predsednika, četudi je bil za nje, dokler je bil ban hrvatski, najumnejši državnik, izvoljen mož, ki je pomiril Hrvatsko ter jo tesno zvezal z Ogrsko. Po njem se je razširila tudi že Hrvatsko sicer na jugu tako omražena mažarska državna ideja. Ne radi ali molče so ga liberalci sprejeli vendar le med se, ker slednjič ni bilo drugega izhoda iz zagate, v katero je dospel ogrski sabor vsled dolgotrajne obstrukcije mažarske opozicije. Ta mažarska opozicija, ki je vrgla mirnega Szella, in ni hotela sprejeti osornega Tisza, se je vstrašila novega ministra predsednika, katerega je še pred kratkim podpihovala k najstrožjemu ravnanju proti hrvatskim demonstrantom.

Vse, kar se je godilo na Hrvatskem pod vladno bana Khuen Hedervarya skozi celih dvajset let, je bilo dobro, ter se je odobravalo ne samo po časopisih, nego tudi v samem saboru. Če se je na Hrvatskem volivna svoboda zatirala na najpredrzniji način, je bilo mažarske opoziciji prav, če je bil izvoljen le mažaronski kandidat. Zagovarjali so celo prolivanje krvi, samo da je uspela mažarska stvar. Ko so preganjali ali zapirali odlične hrvatske domoljube, je donela preko Drave pohvala mažaronске vladi, češ da na ta način skrbi po očetovski za pravi mir v zemlji.

Predsednika hrvatskega sabora niso mogli ti Mažari dosti prehvaliti, ko so ovi-rali domorodne poslance v njihovem delovanju za korist naroda s tem, da jim niso pustili govoriti, ali da so jih izključili iz sabora za več sednic. Ko je hotel hrvatski na-

rod v javnih skupščinah izraziti z mirnim načinom svoje nazore o finančnej samostalnosti zemlje, a hrvatska vlada to ni dovolila, so mažarski opozicionalci ta čin hrvatske vlade odobraval, češ, hrvatski narod tako ni še zrel, da bi razpravljaj o javnih vprašanjih po narodnih skupščinah. Mnogoštevilne konfiskacije opozicionalnih časopisov so bile Mažarom vedno po volji, češ, da se tako zatira odpor proti mažarskej državnej ideji. Vse drakonične in večkrat kar brutalne odredbe proti najnovejšemu pokretu na Hrvatskem je splošno odobraval mažarska opozicija.

Vse to se je smelo goditi na Hrvatskem, dokler je bil Khuen Hedervary le ban, saj se je vse to vršilo v sporazumljenju z mažarskimi merodajnimi krogi. »Politika« se dela tudi za Hrvatsko le v Budimpešti, je povedal sam Khuen-Hedervary v svojem nastopnem govoru kot ogrski ministerski predsednik. Tedaj vse, kar se je godilo v zadnjih dvajsetih letih na Hrvatskem, nosi izraz mažarske volje. A zdaj, ko je postal izvrševalec mažarskih odredb na Hrvatskem ogrski ministerski predsednik, so se prestrašili njegovi dosedanj hvalitelji ter naštevajo vsa dozdanja nepostavna dela bivšega bana na Hrvatskem, češ, da oni na Ogrskem takega državnika ne potrebujejo. Zdaj oponašajo bivšemu banu vse krivice, katere je moral pretrpeti hrvatski narod in katere so oni sicer odobraval.

Ze celih štirinajst dni besnijo proti nekdanjemu svojemu zavezniku in tako odličnemu državniku (!), samo da mu izpodkopljejo vsako zaupanje v mažarskem narodu. Strah in groza jih spopade, ko se zmislijo, da bi se moglo morda tudi mažarskemu narodu tako goditi, kakor se je hrvatskemu, če ostane Khuen-Hedervary dalje časa ministerski predsednik.

Znani Visontaj je celo prosvedoval proti vsemu, kar je delala mažaronška vlada na Hrvatskem. Toda ta protest je prišel prekasno, vanj na Hrvatskem nikdo ne veruje,

vse je prepričano o tem, da je to početje pravo licemerstvo, izzvano od strahu, da se morda obrne proti njim oni bič, ki so ga pomagali plesti za Hrvate glasovitemu državniku (!)

Bolezen sv. očeta.

Položaj včeraj.

Tekom včerajšnjega jutra je sv. oče opetovano tožil zdravnikom, da mora še osem dni ostati v sobi.

Dopoludne so zopet izšle posebne izdaje listov. Zanimanje za zdravstveno stanje sv. očeta je v Rimu toliko, da se posameznih izdaj proda po 50.000 iztisov ene številke. »Massagero« včeraj piše, da sveti oče z ozirom na čudovito svojo moč lahko živi še dneve, da, celo tedne, vendar se je bati, da hipno nastopi smrt. »Popolo romano« pravi, da je bolezen stacionarna, položaj sv. očeta ne daje pravice vzbujati si posebno veselih nad. Monsignor Mazzolini je dejal, da papeža ni mogoče rešiti. List javlja, da je dvorno osobje laškega kralja dobilo povelje, Rima ne zapustiti. Kralj je sklenil, v slučaju da papež umre, se iz svojega letovišča takoj pripeljati v Rim. Sicer pa bodeta kralj in kraljica vdova Margerita dne 29. julija ob obletnici smrti kralja Humberta prišla v Rim.

Sv. oče je naznanil kardinalom Rampolla, Cretani in Mocenni, da jih je določil za izvršitelje svoje oporoke.

Zdravniki so sklenili, da še ne priobčijo izida preiskave seruma. O preiskavi se duje: Slo se je v prvi vrsti zato, ako je vnetje reberne mreže tuberkuloznega ali rakastega značaja. Skoro gotovo je poslednje in zdravniki menijo, da je sedanje trpljenje sv. očeta posledek bolezni, radi katere se je pred leti moral podvreči težki operaciji. Iz raznih vzrokov sklepajo zdravniki, da o kaki pneumoniji pri obolenju sv. očeta nikdar ni bilo govora.

»Giornale d'Italia« poroča: Danes v ponedeljek je prišel ob 10. uri dopoludne v Vatikan kardinal Vives, pozneje so prišli tudi drugi kardinali, a nihče ni smel k papežu. Zdravniki so jako vznemirjeni radi pomanjkanja odtoka vode. To je znamenje, vsled katerega se je bati nastopa katastrofe. Dr. Lapponi je zapustil ob 10. uri dopoludne Vatikan, a je prišel ob pol 11. uri

zopet nazaj. Kakor poroča isti list, imenovan je monsignor Anieli tajnikom »Congregatio consistorialis« in monsignor Tarozzi tajnikom »Breven al principis«. »Tribuna« pravi, da se bo vsled lahkega poslabšanja bolezni sv. očeta, ki se je pojavilo po 10. uri dopoludne, za popoldne določena konzultacija zdravnikov vršila prej. V splošnem počutku nastopivša depresija, je v Vatikanu vzbudila zopet nemir. V nasprotju z dosedanj navado je bila predsoba spalnice sv. očeta po noči razsvetljena.

Po preiskavi so zdravniki dejali, da se katastrofe ni več toliko bati od pljuč in reberne mreže, pač pa se je vsled množice se slabosti srca in naraščajočega motenja delovanja ledvic vedno bolj bati nastopa katastrofe. Tudi vročina je ponehala in temperatura telesa je nakrat dosegla najnižjo stopinjo. Dr. Rossoni pravi: »Življenje vzdržujemo, dokler bo to mogoče«. Zdravniki izvršujejo subkutane vbrižgljaje s solno vodo.

Neki nečak sv. očeta se je izrazil, da je ozdravljenje bolnika absolutno izključeno. Moči vidno pojemajo in smrt je le vprašanje par dni.

Sv. oče je bil včeraj silno zaspan, popoldne slab in manj duševno svež, kakor navadno. Papež je rekel, da je truden, in je prosil, naj ga puste spati. Včerajšnji ponedeljski zdravniški buletin nikakor ni posebno ugoden. Vznemirjenost, ki se je pojavila pri sv. očetu, je posledek naraščajoče tekočine v oprsni mreži. Tretji vbodljaj morda zdravniki izvrše jutri. Zdravniki pravijo, da kljub temu poslabšanju se morda zavleče katastrofa tudi še za eden ali dva tedna, mogoče pa je, da katastrofa tudi hitro nastopi. Kaj takega seve tudi vsak nezdravnik lahko izjavi.

Ob 6 uri zvečer so včeraj v ponedeljek izdali zdravniki naslednji buletin: Depresija moči narašča. Dihanje postaja nekoliko lažje. Dihanje 36, temperatura 37, žila slaba, 92. Položaj sv. očeta je še vedno resen; vendar neposredne nevarnosti ni. Rossoni, Lapponi, Mazzoni.

Ob 6 uri 30 minut zvečer se je poročalo: Depresija moči sv. očeta je trajala ves dan. Kar zdravnikom vzbuja posebno skrb, je popolno nedostajanje odtoka vode, vendar ni opaziti nobenega znamenja zastrupljenja krvi. Splošen položaj je resen.

LISTEK.

Papež Leon XIII. in njegovo obližje.

V »Revue Suisse« je E. Philippe podal nekaj zanimivih podatkov o Leonu XIII. in njegovem obližju. Te podatke je zajel iz desetletnega opazovanja.

Kakor znano, je doba vlade Leona XIII. v zgodovini papežev redka prikazen. Lahko se reče o njem, kar o Piju IX.: »Annos Petri superavit — prekoračil je leta Petrova«. Kakor so dognala zadnja raziskavanja, je uprav letos 28. aprila Leon XIII. prestopil Petrova leta. Povprečna doba vlad raznih papežev ne presega petih let. Saj je 39 papežev vladalo samo po eno leto, mnogo jih je vladalo samo nekaj dni. Hadrijan V. je bil papež samo en mesec. Pripovedujejo, da je pri konklavu l. 1878 kardinal Pecci, ko so šance definitivno zanj govorile, sosedu, ki mu je srečo voščil, rekel: »Ali hočete voliti drugega Hadrijana V.?« In v resnici niso pričakovali člani sv. kolegija, da bo Leon XIII. eden izmed onih šestnajstih papežev, ki so bili stari nad 80 let.

Za časa svoje vlade je Leon XIII. videl umreti 144 kardinalov, sam je imenoval 140 kardinalov: dvakrat je torej obnovil sv. kolegij, čegar plenum obstoji iz 70 knezov.

Mnogo onih, o katerih se je dozdevalo, da bi utegnili postati Leonovi nasledniki, je že davno leglo pred njim v grob.

Davno že je uredil finančijelno vprašanje o konklavu, ki se bo vršil po njegovi smrti. Pred petimi leti je srečno prestal operacijo; pri prvem sprehodu po vatikanskih vrtovih je potem nobelgardistu, ki ga je spremljal, rekel: »Samo sedaj še so me že proglasili mrtvim, pa Bogu še ni bilo všeč. Sedaj bo pa res kmalu prišla ura, in novi papež bo moral rešiti težke naloge.«

Leon XIII. ima čudovit spomin, ki ga ni zapustil do zadnjih dni: Dobro se še spominja najneznatnejših dogodkov iz svoje mladosti in raznih posameznosti iz prvih let svoje vlade in z lahkoto narekuje latinske verzice.

V zadnjih petnajstih letih se zunanost Leona XIII. ni skoro nič spremenila. Pri javnih ceremonijah je bilo komaj opaziti, da se mu je vsled starosti nekoliko začel kriviti hrbet: umetno urejene gube plašča, v molitev in meditacijo lahno sklonjena glava so zbrisali sledove starosti. Po daljših ceremonijah se je večkrat primerilo, da se ga je polotila velika zaspanost, dostikrat je padel tudi v omedlevico. Z drgnenjem in s toničnimi sredstvi so ga zopet vzbudili k zavesti. Pljuča pa, bronhije in srce so bila do zadnjega časa vedno v redu; glas mu je bil dostikrat tako jase, čist in močan, da so se

čudili vsi, ki so bili okoli njega. Da je ostal tako svež in krepak, je največ pripomogel racionalen življenski red in razne modre navade, ki jim je ostal zvest do zadnjega. E. Philippe piše v imenovanem listu: »Papež ni imel nikoli dobrega teka. Celo takrat, kadar je napravil daljše izlete in sprehode, je zavžival le malo. Mnoge jedi, ki se pripravljajo v posebni papeževi kuhinji, pridejo skoro nedotaknjene nazaj v »credenziero«. Najljubše mu je neko staro vino, ki ga mu pošilja neki samostan iz Bordeaux. Zadostuje mu pol kozarce, ki ga dostikrat mesto z vodo meša z belim vinom iz Grottaferata. Sv. očetu najljubši strežnik je Centra, ki je vedno pripravljen v prednji sobi, da ustreže papeževi želji. Kakor sploh stari ljudje tudi papež čisto ne more spati po noči. V polletnih dneh, ali kadar so ga utrudile daljše avdijske, sedi po eno uro v naslonjaču ali na kanapeju v malem salonu. Skozi velika okna, ki jih prepregajo zastori iz satina, lije solnce neovirano svoje žarke.

Leon XIII. se niti ne boji ne svitlobe, niti vročine. Neprijetno pa mu dene zima in mraz. Morali so izumiti cel kurilni sistem, da ohranijo enakomerno temperaturo v njegovih sobah in papeževemu obližju ne dela majhnih težav iznajt raznih draperij in kurilnih aparatov, da odstranjujejo vsak prepah kedar gre Leon XIII. v siktinsko kapelo ali v cerkev sv. Petra. Samo v začetku spo-

mladi dovoljuje dr. Lapponi papežu, da se sprehaja po vatikanskih vrtovih. Le za nekaj tednov se vsako leto preseli Leon XIII. po letu, če vreme ni prevlažno, v malo vilo s stolpom, ki jo je v vatikanskih vrtovih dal sezidati Leon IV. Kaj krasen in mičen je pogled iz te vile na panoramo mesta Rima in cele Campagne tje do morja. Oprava te vile je kaj skromna, le v sprejemni sobi je dokaj dragocenosti, krasne preproge, tapete in umetne slike. Okoli vile rastejo akacije in palme. Na terasi pred vilo kaj rad prebije Leon XIII. par ur s svojimi intimnimi prijatelji. Posebno ljub gost mu je kak monsignore iz njegove stare peružijske škofije. Kedar papež iz zdravstvenih ozirov ne sme v vilo, sprehaja se navadno v Rafaelovih ložah ali pa po dolgih salonih. Kedar se pelja na sprehod, veli ne malekrat obstati, da občuduje Campagno, ki se razgrinja pred njim tje do albanških gričev, da se divi gazelam, ki letajo okoli posnete »lurske jame«, ali da daje ukaze svojemu vrtnarju in vinogradniku. Papež Leon XIII. pridela vsako leto iz svojih vinogradov kakih 3000 litrov vina, ki ga v znak posebne milosti podari potem raznim osebam izmed svojega obližja ali raznim samostanom. Papež ne more več veliko brati, še manj pa pisati. Roka se mu trese tako zelo, da prav težko podpisuje bule, dekrete in enciklike.

Vedno večji propad bolnikovih moči, ki se je zopet pojavil včeraj popoldne, je povzročil, da so v Vatikanu zopet pripravljene katastrofe. Tudi dunajski nuncij je dobil včeraj zvečer iz Rima brzojavko, da je v očetu zopet slabše.

Po izjavi zdravnikov bi sv. oče morda ozdravel — ako bi njegovo srce moglo zadobiti zopet ono moč, katero je v tej bolezni izgubilo, in ki je potrebna k popolnemu delovanju ledic. To srce je staro. Ono vtriplje že skoraj 94 let in torej ni zahtevati od njega Bog ve kaj! Treba bi bilo novega, mlađega srca, katero bi imelo dovolj moči, da bi po starem, skoraj stoletnem telesu podilo kri in mu s tem dajalo za življenje potrebne energije.

To je vprašanje, katero zdravniki ne morejo rešiti; v tem je nevarnost, katere zdravniki ne morejo odstraniti.

Razna poročila.

Rim. Včeraj je več rodbin vatikanskih funkcionarjev moralo zapustiti svoja vatikanska stanovanja, ki se predelajo za kardinale celice povodom konklave. Listi nadalje kombinirajo, kdo bi bil novi papež. »Giornale d'Italia« pravi, da bodeta pri prvih volitvah dobila največ glasov Gotti in Agliardi, ki je krščanski socialc.

Rim. Francoski poslanik Nisard je javil kardinalu Rampolla, da se je potovanje laškega kralja preložilo kot izraz simpatij in počaščenja za sv. očeta. Laška vlada je brzojavno protestirala pri francoski vladi, ki je odgovorila, da je Nisard postopal brez naročila.

Rim. Na tukajšnjem brzojavnem uradu je bilo za časa bolezni sv. očeta oddanih za 105.000 lir brzojavk.

Rim. Listi poročajo, da so v neapoljskem obč. svetu socijalni demokratje ugovarjali resoluciji, katero je sklenil obč. svet kot izraz simpatij za sv. očeta. Ko je soc. demokrat Lucci dejal, da je Leon XIII. nevarnost za Italijo, ga galerija ni pustila govoriti dalje.

Rim. Čuje se, da se je profesor Rosoni pričel upirati podpisovati skrivnostne Lapponijeve in Mazzonijeve buletine. Na Lapponija in Mazzonija so v Rimu napravili naslednji izrek: »Si dice che la forza derivi dall'unione difatti due somari ammazzano un leone.« (Pravijo moč je v združenju; v resnici dva osla umorita leva.)

Rim. Vedno več zdravnikov je mnenja, da ne more biti govora o tem, da bi sveti oče imel vnetje pljuč, ker bi v tem slučaju sveti oče umrl že tretji ali četrti dan bolezni.

Državni finančni minister Benjamin Kallay †

Na svojem posestvu v Holeševu je včeraj po kratki bolezni, skoro nenadno umrl državni finančni minister in upravitelj Bosne in Hercegovine pl. Kallay. O njegovi bolezni, ki se je pojavila koncem minulega meseca, oficijozno časopisje ni omenilo niti z eno besedo. Morda se da to opravičevati s tem, da je minister skoro do zadnjega opravljal svoje posle. Ministra so včeraj jutraj prevideli s svetimi zakramenti in ob pol 1. uri popoldne je zatisnil oči. Umrl je ravno na dan, ko monarhija obhaja 25letnico, ko so ji v Berlinu poverili nalogo, da upravlja okupirani deželi in katero nalogo je umrl izvrševal polnih 21 let.

Benjamin Kallay je bil rojen 22. dec. 1839 iz ogrske plemenitaške rodbine. Poavetil se je najprej juridičkim študijam, potem je mnogo potoval po Rusiji ter evropski in azijski Turčiji, slednjič se pa posvetil diplomatski službi. V letu 1869 je postal generalni konzul v Belgradu, kjer si je pridobil marsikaj za svoj poznejši posel v Bosni.

V letu 1875 se je povrnil zopet v domovino ter pripadal nekaj časa kot poslanec ogrskemu državnemu zboru, dokler ga ni Andrassy jev naslednik Haymerle pozval kot sekcijskega načelnika v zunanje ministerstvo. Po Haymerlovi smrti je pa Kallay sam vodil zunanji urad, dokler njegovo vodstvo ni bilo poverjeno Kalnokiju.

Z dnem 4. junija 1882 pa je Kallay kot Szlavijev naslednik postal skupni finančni minister in ob enem upravitelj okupiranih dežel. Svojo službo je nastopil ob zelo neugodnem času. Vstaja v Bosni je bila ravno zatrta, a nemiri še niso potihnili. Le polsogoma je mogel Kallay ukrotiti vse uporne elemente in pričeti s kulturnim delom, ki ga je dežela tako nujno potrebovala. Pokojniku se mora priznati, da je delal neumorno na tem polju ter obilo dovršil v 21 letih svoje vlade v Bosni in Hercegovini, vendar se pa ne more tajiti, da je bil Kallay avtokrat od nog do glave ter je kot tak deloval le redko v prid ondotnega slovanskega prebivalstva. Dovolj značilen za njegovo delovanje v tem delu slovanskega juga je že slavonspev nemškega časopisja, da je uredil ondotno upravo »z modro uporabo nemškega jezika«. Narodnih potreb prebivalstva mož ni poznal. V še večje nasprotstvo pa se je Kallay postavil z ondotnim katoliškim prebi-

valstvom v verakem oziru in skoro bi se smelo trditi, da so mu bili, čeravno katoliški, bolj pri srcu mohamedani nego katoličani. V dokaz samo zadnja dr. Stadlerjeva sfera v zadevi pokrščenja mohamedanke. Tu je bosanska uprava stala odločno na strani krščanskih nasprotnikov v kljub jasnim določbam obstoječih dogovorov. — Pa tudi v gospodarskem oziru ni bila njegova vlada v korist prebivalstva. Potniki, ki se vozijo po železnici in obiskujejo le večje kraje, toda kdor se pa podaja mej prosti narod v oddaljene kraje, pa vidi, da se je za blagor ljudstva storilo prav malo ali pa nič. Zasluge v teh krajih imajo le madjarski ali nemški židje, ki odneso iz dežele vse koristi, beda prostega naroda pa narašča od dne do dne.

Take so sedaj razmere v Bosni in Hercegovini, ki jih pa bržkone ne zboljša niti Kallayev naslednik, ker bodo zato poskrbeli že Madjari, posebno pa ne grof Khuen-Hedervary, o katerem se poroča, da ima največ nade na to mesto.

Po čem hrepene Nemci?

»Berliner Tageblatt« priobčuje zelo zanimiv članek, ki nam zopet podaja nov dokaz, kako je vsa avstrijska politika v službi velenemških idej.

Članek govori o Sarajevu in pripoveduje, kako se na tamošnji kolodv. revstaciji sliši skoraj izključno nemška govorica. Nemščina je sedaj gospodski jezik v Bosni in gotovo tudi ostane. Berolinski list hvali dalje avstrijsko upravo, kako zna razumno razširjevati upliv nemškega jezika v Bosni in kako se pazljivo varuje demonstrativnih germanizacijskih poskusov. Potem izraža nado, da Bosna v doglednem času postane prava predstraža nemške kulture na jugo-vzhodu našega kontinenta. Vse kaže, da sta Bosna in Hercegovina od zgodovinske previdnosti določeni v to, da prevzameta politično ulogo onih dežel, ki so v srednjem veku ležale pred nemško državo. Bosna in Hercegovina postane jugo-vzhodni marki nemške kulture kakor so bile svoječasno na severo-vzhodu dežele nemškega viteškega reda. Tako se torej v Avstriji s slovanskim delom pripravlja pangermanski pruski politiki pot na vzhod. Temu je pa mnogo krivo to, da je nemščina res gospodski jezik ne samo v Sarajevu, marveč tudi v srbi Slovenije in Hrvatske, v Ljubljani in Zagrebu.

Zapadno-evropska zveza proti Rusiji.

Potovanju angleškega kralja Edvarda v Pariz in pozneje v Neapolj merodajni krogi niso pripisovali posebne važnosti, dokler se ni dvignil na pot tudi francoski predsednik Loubet, da vrne obisk angleškemu kralju, ter dokler se ni jelo resno govoriti o potovanju laškega kralja v Pariz in pozneje Loubeta v Rim. S tema dvema obiskoma je dobila zadevna stvar prav posebno političko važnost. Vpoštevatvi moramo namreč predvsem, da je Italija do najnovejšega časa potom trozveze zvezana še z Avstro Ogrsko in z Nemčijo, Francija pa z mogočno Rusijo, na drugi strani pa ne smemo prezreti, da je Angležem trn v peti vsaka zveza z Rusijo in Nemčijo ter da sploh nasprotujejo nemškemu »Drang nach Osten« ali pa ruski »panslaviški propagandi«. Chamberlainovo in njegovih merodajnih prijateljev načelo se da izraziti v naslednjem stavku: Anglija ni prijateljica zvez, pač pa želi prijateljstva med velesilami, posebno sosednjimi, ter sebi pridobivati prijateljev mej velikimi in malimi narodi; mej poslednjimi si želi posebno pridobiti Grke, Bolgare in Rumune. Na ta način bi se preprečilo Angležem silno neljubo prodiranje Rusov pa tudi Nemcev proti Carigradu ter onemogočila taka rešitev balkanskega vprašanja, kakoršne si žele Rusi in Nemci. Iz navedenega se pa tudi vidi prvi in zadnji cilj angleške kramarske politike: Z ureditvijo razmer na Balkanu se sme okristiti le Anglež ter k vođjemu še tisti, ki je z njim v prijateljstvu. Zato pa meri delovanje Angležev v prvi vrsti na to, da razbijejo čim prej mogoče vse državne zveze, češ, kakor pravi Chamberlainov prijatelj Charles Dilke, »da združevanje velesil nima nikake posebne političke važnosti«, in tako oslabijo moč vseh tekmecev. Na ta led sta se doslej vsedli Francija, ki je s tem vsaj v obeh petroburških diplomatov obrnila hrbet Rusiji, ter Italija, ki se jej tako »slabo« godi v trozvezi. No, po takih zaveznikih ni treba žalovati ne Rusiji ne naši monarhiji, pač pa se je bolj kot kdaj prej pokazala potreba po najtesnejši zvezi mej tema velesilama. Čim se ta uresniči, ne pripomožemo Angliji še tako številni prijatelji mej malimi in velikimi narodi do drugačne rešitve balkanskega vprašanja, kot jo smeta in morata zahtevati Avstro-Ogrska in Rusija.

Iz brzojavk.

Češko-nemške pravne konference. Brnska »Moravska Orlice« poroča iz Prage, da vlada v avgustu zopet prične akcijo za češko-nemške pravne konference. Isto vest prinašajo »Lidove Noviny«.

— Poslanec Barabas pred svojimi volivci. V nedeljo je bil v Velikem Varadinu velik volivski shod. Dopoldne je 500 do 600 volivcev na povabilo liberalne stranke protestiralo proti obstrukciji, popoldne je pa na tisoče broječa množica odobrvala Barabasov nastop in klicala: Proč s Košutom! Po vedernem shodu so se pojavili veliki nemiri, v katere je poseglo redarstvo in vojaštvo z orožjem. Več oseb je bilo ranjenih, mnogo prijetih. — Kriza v srbski vladi. Finančni minister Veljković je podal ostavko, ker je z najnovejšim avancementom prekoračil proračun. — Srbski častniki hočejo maščevati umor Aleksandra. Srbska vlada je zasledila zaroto, v katero je bilo že neki zapletenih dvanajst častnikov, ki hočejo maščevati umor kralja Aleksandra. Enega poročnika so že prijeli. — Sen poljski poslanec v Nemčiji. Včeraj je bil objavljen konečni izid volitve v okraju Konie dne 10. t. mes. Izvoljen je Poljak Kuberaki. Poljaki imajo sedaj 17 poslancev. — Kriza na Grškem. Teotokisova stranka izjavlja, da ne bo provročala novi vladi nobenih večjih težkoč, da ne razpusti zbornice. Vkljub temu vztraja Ralli pri tej zahtevi. — Ruski vojni minister in Amerikani. V Niučvangu je govoril ruski minister Kuropatkin o sovražnem stališču Amerike napram Rusiji. Amerikani pravijo, da je ta izjava napravila nanje zelo neugoden vtis in da jim sedaj ne kaže odpozvati vojnih ladij od Manile. — Dogodki v Maroku. Reuterjev urad poroča iz Tangerja: Vojni minister Menebbi je dne 7. julija po sedemdnevem vročem boju vzel vstašem mesto Tazza. — Položaj v Kini. Bokserji so zopet na delu. Iz raznih delov Kine javljajo o napadih na kristijane. Ruski poslanik v Pekinu je svetoval svojim rojakom v Port Arturu, Niučvangu in Koreji, naj ostavijo svoja mesta. To je neki v zvezi z dogodki na Japonskem.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. julija.

Zanimivo odlikovanje. Iz »Südsteierische Presse« posnemamo: Deželno sodni svetnik dr. Pevetz v Mariboru je dobil viteški križ Fran Josipovega reda. (Umeje se ob sebi, da je bilo to odlikovanjeodeljeno na predlog justične uprave.) Dr. Pevetz pa je tisti sodni uradnik, ki si je svojedčasno izposloval dopust v ta namen, da je mogel hiteti v Vojnik na občinske volitve, to je: da je mogel glasovati proti slovenski stranki! Dr. Pevetz je tisti sodni uradnik, katerega je ob vsaki volitvi v Mariboru videti v nemško-nacionalnih vrstah! — Dr. Pevetz je tisti sodni uradnik, ki je pisal znane »temperamentne« članke v znani »Grazer Tagblatt« povodom imenovanja par slovenskih sodnih uradnikov na Stajarskem! In ministerstvo Koerberjevo, v katerem vodi justično upravo isti gosp. Koerber, je bržkone hvaležno gosp. Pevetzu na tistih člankih, ker sicer ne bi bilo izposlovalo, kar je izposlovalo! ... Tudi dr. Pevetz je torej znamenje zistema! Heil und — Sieg, ako Slovenci ne postanejo malce drugačni, nego so bili doslej.

Petindvajsetletnica. Včeraj je bilo 25 let, odkar je berolinski kongres 13. julija 1878. l. dal naši monarhiji mandat, da zasede Bosno in Hercegovino ter da ju potem upravlja. Andrassy je rekel, da bo mejsviranjem godbe avstro-ogrsko zasedla Bosno in Hercegovino, a treba je bilo jedno tretjino avstrijske vojske, da je premagala slabo oborožene vstaše. L. 1878 je bilo od avstro-ogrsko armade padlo 7000 ljudi, častnikov je padlo 179. Slovenski vojaki so se borili kot levi, a koliko so svojim bratom položaj z avstro-ogrsko upravo zboljšali, ne bomo razmotrivali.

Imenovan je tukajšnji mestni inženir gosp. Jaroslav Foerster učiteljem v IX. činovnem razredu na tukajšnji c. kr. obrtni strokovni šoli.

Zveza slovenskih pevskih društev. Osnovni odbor naznanja, da se vrši ustanovna skupščina »Zveze slovenskih pevskih društev« v nedeljo dne 19. julija 1903 v Ljubljani ob 1/10. uri dopoldne v dvorani »Glasbene Matice«, Vegove ulice 5, II. nadstr. Glavni namen skupščine je volitev upravnega odbora, da »Zveza« začne svoje delovanje. Odbor prosi, da v smislu pravil zanesljivo pošljejo pevska društva po enega zastopnika, ki bo na skupščini zastopal društvo in v njegovem imenu izražal nazore,

želje in nasvete o delovanju »Zveze«. V to svrhu naj se vsako društvo prej na podlagi pravil posvetuje. Če jih hoče na skupščino več priti, so dobro došli; a ker je vsa stvar interna brez vsake slavnosti, zadošča poedinec, ki pa naj bo o pravilih »Zveze« in o željah slavnega društva poučen. Društvo lahko zastopa vsak član slavnega društva in ni neobhodno potrebno, da bi prišel sam predsednik, pevovodja ali kak odbornik. Odbor dalje naznanja, da so doslej k zvezi pristopila sledeča slovenska pevska društva, ki jih navajamo, kakor so se priglasila: 1. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici. 2. Pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu v Trstu. 3. Slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani. 4. Pevsko društvo »Kolo« v Trstu. 5. Bralno in pevsko društvo »Maribor« v Mariboru. 6. Pevski zbor »Narodne čitalnice« v Gorici. 7. Prvo slovensko pevsko društvo »Lira« v Kamniku. 8. Pevsko društvo »Ljubljana« v Ljubljani. 9. Pevsko društvo »Zvon« v Šmartnem pri Litiji. 10. Pevski zbor »Narodne čitalnice« v Kranju. 11. Slovensko pevsko društvo v Trstu. 12. Pevski zbor »Glasbene Matice« v Ljubljani. 13. Dolenjsko pevsko društvo v Rudolfovem. — Dnevni red ustanovne skupščine bo naslednji: 1. Poročilo osnovalnega odbora. 2. Posvetovanje o delovanju »Zveze slovenskih pevskih društev«. 3. Volitev upravnega odbora. 4. Raznoterosti.

— Županom v Dekanah je izvoljen g. Ivan Pavlič posestnik v Črnikalu.

— Poroka. Včeraj se je poročil gosp. Peter Janč, asistent južne železnice v Divači, z gospico Alojzijo Kert iz Trsta.

— Begunci — tatovi? Iz Brezovice se nam poroča: V noči mej 10. in 11. t. m. je ulomila neznana tatinska družba v poslopje Janeza Trčka vulgo »Blaža« na Brezovici h. št. 11. Tatje so odrgali pri hiši zgornj zaboj in se splazili pod streho. Tukaj so pričeli takoj izvrševati svoje rokodelstvo. Pastirju so odprli njegov kovčeg in preiskali vse, če bi dobili kak denar. Pri njem niso nič več dobili kakor 4 vinarje. Da bi se nekoliko za svoj trud oškodovali, so mu popolnoma nov klobuk zmečkali, podlogo izrezali in vrgli za neko staro škrinjo. Potem so se takoj podali v gospodarjevo sobo. Tudi tukaj so vse preiskali in premetali. Gospodarju so vzeli skupno denarja 25 K 40 v. Vzeli so mu tudi delavske bukvice. Popisane liste so iztrgali in v sobi pustili. Nato so se splazili v pritličje v shrambo. Tu so vzeli eno plečo, 13 jajc, 2 funta masla, eno novo ponev, nekaj masti in še nekaj drobnarij. Nato so odšli v hlev, kjer so plečo do kosti obrali in kost tam pustili. Pri svojem delu so rabili svečo, ker je bilo drugo jutro vse z voskom pokapano. Tatovi ni nihče mogel slišati, ker je celo noč mlinsko kolo ropotalo. Sumi se, da je to tatvino izvršil iz zapore ubegli Jurij z vo kelj v družbi drugih dveh begunov. Ta fant je že pri tem gospodarju služil in so mu bili toraj vsi koti dobro znani. Ze kot hlapec je večkrat kako reč izmaknil. V nedeljo popoldne so otroci zapazili na parobku gozda človeka, ki je pri ognju sedel in jajca cvrl. Ko je ta človek zapazil bližajoče se otroke, je vse pustil in zbežal. Otroci so dobili pri ognju ponev, skledo, 2 žlici in en bel predpasnik, ki je bil v sosednji fari na Dobravi pri »Selančku« ukraden. Ponev, skledo in žlice so bile pa ukradene pri »Blažu«.

— Mati Božja se prikazuje! Ta vest je bila te dni razširjena po djakovski škofiji. 11 letna deklica v Josipovcu okraj Punitovac je pravila, da se ji ob robu gozda prikazuje Mati Božja, ki je rekla, da je pregnana iz Lourda. V nedeljo je bilo ondi zbranih na tisoč ljudij, celo iz Bosne in Stajerske je prišlo mnogo naroda. Djakovski ordinarijat je imel sejo, v kateri je proglasil poročila imenovane deklice za neresnična ter je storil v tem oziru primerne korake.

— Stavka kolarskih pomočnikov se je pričela včeraj v Zagrebu.

— V celjskem občinskem svetu so sklenili zahtevati, da se celjski občini v okrajnem zastopu da sedem zastopnikov, žalcu, št. Jurju in Vojniku pa po enega.

— V Opatijo je došel za dalje časa s svojo rodbino bivši srbski ministerski predsednik dr. Mihael Vuić.

— Ustrelil se je v Gradcu računski podčastnik bosenskega polka Dane Varda. — Napaden in oropan. V nedeljo po noči je bil na cesti v Šmarci pri Kamniku Josip Kolb, knjigovezec pri Bambergu, stanujoč na Turjaškem trgu št. 5 napaden in oropan. Kolb je v kamniških planinah nabiral kebre in je v Kamniku zamudil vlak, na kar je šel peš v Ljubljano. Na potu se mu je pridružil neki možki, ki je šel nekaj korakov z njim in mu pokazal v grabnu

ob česti ležati nekega človeka. Neznaneec je rekel Kolbu, naj mu pomaga tega človeka spraviti na noge, in ko je na to Kolb pristopil in hotel dotičnika vzdigniti, je ta skočil po koncu, na kar sta neznanca planila na Kolba, ga pobila na tla in mu vzela 24 kron in mu odtrgala od ure srebrno verižico. Tudi neki tretji možki je prišel zraven in pomagal Kolba pretepevati. Kolb je na glavi in na obrazu poškodovan in leži sedaj doma bolan. Napad se je izvršil blizu županove hiše in je Kolb potem pri županu prenočil.

— **Sekovnega prometa pri poštni hranilnici** se je 1. 1902. po državi posluževalo 50.366 oseb, med njimi po naših krajih 2354 na Stajarskem, 728 na Koroškem, 509 na Kranjskem, 1064 na Primorskem, 212 v Dalmaciji. V inozemstvu je z našo hranilnico bilo v zvezi 1487 oseb, od tega števila 841 po Ogrskem, 529 po Nemčiji, 23 po Švici 16 po Italiji, 14 po Francoskem, 14 po Turčiji, 11 v Bosni Hercegovini, 9 v Angliji, 8 v Ameriki, po 4 na Ruskem in Holandskem, po 3 v Belgiji in v Spaniji, 2 v Transvalu, po 1 v Avstraliji, Bolgariji, Daniji, Grški, Prednji Indiji, Srbiji.

— **Opravičnih komadov** so 1. 1902 v c. kr. poštnohranilnišnem uradu na Dunaju dobili 4.638.955, odpravili pa 11.660.735 odposlatev. Povprečno pride na jeden dan 12.709 pripislatev in 31.947 odposlatev. To je pa oskrbovalo, kakor smo že svoječasnno povedali, 1843 uradnikov.

Kotiček za liberalce.

«Blagor ubogim na duhu». kličejo vsi Slovenci tržiški brez izjeme (liberalci in klerikalci) tistemu imenitnemu možu, ki je v »Slov. Narodu« v sobotni številki (11. t. m.) spravljal v zvezo gosp. župnika Spendala z gosp. Gassner-jem. Splošno mnenje je, da se g. Gassner bolje razumi na pavlo, kakor na politiko. Kakor smo že večkrat povdarjali v »Slovenecu«, niso klerikalci tržiški nikdar paktirali z Nemci radi obd. volitev. V Tržiču so nastopili slovenski volilci skupno za svoje kandidate. »Domačin in Slovenec mora biti kandidat«, to je bilo geslo. Dotični Malovrhov sotrudnik pa kaže, kako liberalce peče vest radi neznačajne in pogubonosne zveze med slovenskimi liberalci in kranjskimi Nemci. Domači slovenski Tržičani nočejo, da bi jim komandirali tuji tovarnarji. Sedaj so pa naenkrat tržiški slovenski klerikalci zvezani z nemškimi tovarnarji v Tržiču. Kje je, liberalci, vaša pamet?

Ljubljanske novice.

Nemška izzivanja v Ljubljani. Piše se nam: K nedeljskemu pretepu pred kazino bi bilo dobro še pripomniti, da sta pretep pridela včeraj že omenjeni bivši risar južne železnice in sedaj baje postopač Verhouz ter sin g. Plautza. Prvi je kričal nekemu prijatelju: »Halt mir mein Rad, das ich dem Kerl (g. Hočevanju) eine Ohrfeige gebe«. Plautz mlajši je pa udaril g. Udoviča. Na Gabrijelu Hočevanju so ležali štirje Nemci ter ga bili. Mej nemškimi razgrajaci je bil tudi tisti Kargel, ki slovenskim trgovcem po Ljubljani okna pomiva. Opozoriti bi bilo treba še, da ima oni lakirar Pirkner, ki se je najsurovejše obnašal in katerega žena je nekega Slovenca sunila v trebuh, svojo delavnico na Gorupovem svetu v baraki na prostoru stare bolnice na Dunajski cesti. Glavno gnezdo ljubljanskih Heilovcev je gostilna v hotelu »Bavarki dvor«, ki je last Slovenca g. Vilharja, iz katerega hiše pa Nemci opetovano mečejo slovenske goste. Ne bilo bi napačno, ako bi g. Vilhar stopil nekoliko na prste svojemu nemškemu najemniku. — Včeraj zvečer so Nemci zopet izzivali na Mestnem trgu. Kaj s takimi nastopi, ki so urejeni po nekem načrtu, namestajo, ni jasno. Utegnejo jih boleti ušesa. Nemškutarski kričad Verhouz je pa po trgu svojim znancem dajal plavice in v par trenutkih so nemški pobi, mej katerimi je bilo tudi nekaj buršev, priredili na Mestnem trgu demonstracijo s plavicami. Občinstvo je bilo ogorčeno do skrajnosti. Mimo vrta prišla sta dva slovenska visokošolca; eden izmed njiju je imel trak »Slovenije«. Konec trga srečata tri nemške burše s plavicami na prsih, ki ju pozdravijo s »heil«. Na tako sirovo izzivanje nikakor nista mogla molčati, obrnila sta in prišla burše, kako si upajo na tak aroganten način izzivati Slovence, ki jim nista rekla besedice marveč mirno šla mimo njih svojo pot. Pa Nemci so postali surovi. Da, še celo zahtevali so, naj bi slovenska visokošolca odstranila bele šopke, ki sta jih imela pripete na prsih. Ko je slovensko občinstvo, ki se ga je takoj mnogo nabralo na mestu, zahtevalo, naj burši odstranijo plavice, ker s plavicami in s »heil« ne bodo izzivali mirnih Slovencev, pa pridejo še trije prostaki 27. polka ter se potegnejo za svoje »kamerade«, kot se je eden izmed njih izjavil, ter prigovarjajo bur-

šem, naj ne odstranijo plavice. Slovenska visokošolca sta zahtevala od policaja, naj popiše imena onih treh vojakov, da jih nanašajo, ker vojaki se nimajo vmešavati v politične boje. Prišel je na mesto en nadporočnik zet g. Mahra in pojasnilo se mu je postopanje vojakov, a ni storil drugega, kot da je spodil vojake, njih imen ni zahteval ne nadporočnik, ne policaj. Občinstvo je končno plavičarje naglalo. Ljubljanski Nemci si veliko domišljujejo. Menda mislijo, da bodo ljubljanski Slovenci radi nemško-slovenske zveze mirno in molče dopuščali provokacije s plavicami, katerih ne trpe niti pošteni Nemci. V inozemstvu je šele nedavno občinstvo trgalo pangermanom plavice raz pra, češ da je nošnja plavic protiaustrijsko-velememško znamenje, ali z drugimi besedami z namenje veleizdajstva proti avstrijski državi, kakor se je izrazil nemški deteljni glavar predarlaki. Zato bi poveljništvu tukajšnjega 27. pešpolka nujno priporočali, naj svojim vojakom pove, da za avstrijskega vojaka ni častno braniti plavice. Nemcem pa svetujemo da provokatorične plavice odstranijo in da ne sejejo vetra, da ne bodo želi viharja!

Ruski visokošolci v Ljubljani. Kakor smo že včeraj omenili, so člani ruskega krožka povabili za zvečer Ruse na čajni večer v »Narodni dom«. Bil je to pravi bratski večer. Vrle dame in gospice so takoj pri vstopu v dvorano, kjer se je sredi dvorane na dolgi mizi kadil samovar, obsule Ruse s šopki in nato postregle svojim bratom s čajem in z raznim pecivom. Mili nam bratski jezik se je čul v dvorani poleg našega slovenskega. Dame so občevale z Rusi v njihovem jeziku. Vratili so se navdušeni govori, pele in deklamirale se slovenske pesmi in svirala godba. Nič ni bilo napetega, vse je bilo prijazno in veselo; bili smo Slovani med seboj. Nepozaben ostane ta večer i bratom Rusom i nam Slovincem. — Danes dopoldne so Rusi posetili še naš ljubljanski Grad, opoldne so se pa odpeljali. Se enkrat krepak slovenski »hura« in »na zdar« — in vlak je odhitel, le beli robci so še plapolali v pozdrav... Na svi-denje!

Ljubljanski obč. svet je v petek rešil še naslednja poročila: Odobril je račun električne železnice od 6. septembra 1901 do 31. decembra 1902. Dohodkov v tej dobi je bilo 153.084 K 24 vinar, prebitka 5437 K 09 vin., kar pa ni zadostno za 5 odstotno obrestovanje investiranega kapitala. Vozilo se je 1.119.690 oseb. Imenom šolskega odseka je predlagal obč. svetnik dr. Gregor Krek, naj pri klasifikacijah v ljudskih šolah ostane odlika, ker se je pozneje pojasnilo, da se je odlika odstranila itak samo za uradne spise, v tiskanih šolskih izveštjih pa ostane odlika še. — Vegova ulica se pri Grajski cesti regulira tako, da pride stavbinska črta v dotiko z ondotnim starim rimskim zidom. Pred novimi hišami se zgradi vrtni. — Stavbeniku g. Simonu Treotu je dovolil obč. svet parcelacijo posestva v Slomškovih ulicah. Ondi bo gosp. Simon Treo zgradil tri hiše. Parcelacija se je dovolila g. Ivanu Rakovcu in gosp. Černiču, ki zgradita na škofovem posestvu ob Martinovi cesti hišo. — Počitnice občin. sveta bodo trajale do 15. sept.

Iz Amerike domov. Včeraj zjutraj pripeljalo se je iz Amerike 66 oseb. Bili so večinoma Slovenci. Iz Ljubljane so se prišleci odpeljali v svoje domače kraje.

V Ameriko V soboto po noči odpeljalo se je z južnega kolodvora v Ameriko 84 izseljencev, v nedeljo po noči pa 9.

Napad. Franc Novak, tesarski pomočnik vračal se je v nedeljo ob 1/2 12 uri ponoči z Glince domov. V bližini gostilne »pri Bobenčku« sta ga vstavila dva fanta, češ, da tako pozno nima ničesar iskati na Glincah, in Alojz Andlovec, hlapec na Tržaški cesti ga je udaril z žilavko po glavi in ga precej ranil.

Mrtvoud zadel je 65 let starega delavca Primoža Janežiča. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Nesreča pri Reichu. Včeraj popoldne padel je barvarski pomočnik Ivan Postell iz Walterskirchena v službi pri Reichu na Poljanskem nasipu po stopnicah pri parnem kotlu in si zlomil desno nogo v stegnu. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

V Ameriko. Danes ponoči odpeljalo se je z južnega kolodvora v Ameriko 86 izseljencev s Kranjskega in 24 izseljencev s Hrvaškega.

Prijet dezertier. Peter Mavrin, prostak pri c. kr. brambovskem pešpolku št. 4, ki je bil dezertiral, je bil v Novem mestu prijat in ga je danes zjutraj pripeljal orožnik v vojašnico.

Izgubljen denar. Črkostavec gosp. Ivan Drol je zgubil danes ponoči na cesti denarnico, v kateri je imel 80 kron papirnatega denarja.

Radi tatvine v trgovini Elsner je bila pri tuk. dež. sodišču obsojena 17letna pro-

dajalka Marija Sinkovec iz Ljubljane na tri mesece težke ječe. Škoda, ki je znašala okoli 400 kron, je baje na polovico povrnjena.

Rad pil, nerad plačal. Včeraj zvečer prišel je Anton Znidaršič, pripeljal na južnem kolodvoru na kegljišče v Kendovi gostilni na Tržaški cesti št. 13 in tukaj narobil dva »škornja« in dva vrčka piva, katerega pa potem ni hotel plačati. Hotel jo je popihati iz gostilne in je nameraval skočiti čez ograjo na vrt, kar pa je videl častniški sluga Filip Lorček, prikočil k njemu in ga obdržal. Znidaršič je hotel po vsej sili uiti in je Lorčka vgriznil v desno roko tako, da mu jo je skoraj pregriznil. Gostilničar je na to poklical policaja, ki je Znidaršiča aretoval. Na magistratu se je Znidaršič vrgel na tla in je stražnika, ki ga je gnal v zapor, ugriznil v levo nogo. Pregriznil mu je dvojje hlače in mu že zasidil srobe v meso.

Društvena godba. Sobotni in nedeljski koncert društvene godbe sta bila vrlo dobro obiskana. Kapelnik Novaček je spreten dirigent in vseskozi vrl veščak. Pod njegovim vodstvom godba dobro napreduje. Ljubljanskega občinstva je zategadel dolžnost, da godbo materielno boljše podpira!

Z rešilnim vozom. Martin Zopet, delavec pri Faleschintju je včeraj zvečer v Konjušnih ulicah, ko je šel od dela domov, na enkrat padel na tla in obležal. Prijel ga je čisto hudo želodčni krč. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Mlad tat. Valentin Dovč, 12 let star šolski učenec, prišel je včeraj popoldne k urarju Matevžu Rasbergerju na sv. Petra cesti in mu prinesel srebrno uro v popravilo. V delavnici naprosil je Rasbergerja, da bi mu dal piti vode, ker je žejen. Rasberger je nato šel v vežo k vodovodu. Dovč pa je ostal sam v delavnici in je to priliko porabil, da mu je ukradel srebrno uro, na kar je pobegnil iz delavnice.

Sklep ljudskih šol bo jutri. Dobili smo danes v roke letno poročilo I. mestne petrazredne ljudske šole, ki prinaša na uvodnem mestu sliko in življenjepis šol. nadz. g. Andreja Žumra in od I. Dimnika prevedeni spis H. Tonaka »Staršem šolske mladine«. Učenec je bilo koncem šolskega leta 550. Za višji razred jih je bilo sposobnih 428 nesposobnih 111, torej nesposobnih 20 odstotkov. Za vstop v srednje šole se jih je oglasilo 84. Iz letnega poročila odličnjaki niso razvidni.

Izgubljeno. Zasebnica Alojzija Hartman je izgubila na križpotu Selenburgovih ulic in Dunajske ceste zlat prstan. — Uradnikova žena S. Z. je izgubila na poti od kazinske kavarne skoz Zvezdo do Gospodskih ulic zlato zapestnico z rudečimi kamni.

Dogodki na Hrvatskem.

Novi ban pride v Zagreb baje prihodnji četrtek.

Ker je opozicionalec dr. Vrbanić odklonil od novega bana ponudeno mu stolico za pravosodje, ponudil je je opozicijskemu poslancu dr. Banjeviću, ki jo pa skoro gotovo tudi ne sprejme. Predstojnik oddelka za hogočastje in uk postane baje vladinovec dr. Josip Pliverić.

Občinski svet v Karlovcu je soglasno sklenil, da se novega bana v posebnem pismu naprosi, da se pri cesarju zavzame zato, da se pomilostite in izpuste doslej radi zadnjih dogodkov zaprte osebe.

V Splitu so zaprli meščana Valenta in Bobana, češ da sta veleizdajalca, ker sta delovala v prilog zatiranim bratom na Hrvatskem. Sedaj so jih izpustili iz zapor.

V zlatarski okolici se revolucija ne umiri. Skoro bode ondi več vojakov nego kmetov. Na kolodvoru v Varaždinu so noč in dan vojaške straže, pri dohodu vsakega vlaka se straže pomnože. Pomnožena vojaška posadka iz Maribora je nameščena v gimnazijskem poslopju, privatna stanovanja rabijo oblasti za zapore.

V Varaždinskih toplicah sedaj vlada mir. Vsak dan prihajajo gostje od vseh strani, tako da je gostilna v kopališni zgradbi skoraj natlačena, a tudi druge gostilne so polne gostov. Zdravijo se tukaj tudi štirje duhovniki iz Strossmajerjeve vladikovine, eden iz Oseka, dva iz lavantinske, eden iz sekovske škofije in eden z Ogrskega.

»Agramer Tagblatt« predlaga, da se razpor o zastavah in grbi reši tako, naj se rabi kot znamenje državne skupnosti na Hrvatskem hrvatsko, in Ogrskem ogrsko zastavo, a vsaka naj ima skupni grb, kot znamenje skupnosti.

Dogodki v Srbiji.

V kratkem bodo na Srbskem izdali nov srebrni denar, na katerem bo podoba kralja Petra. Novi finančni minister vsak dan najde nove dokaze o površanosti, razsipnosti in sebičnosti prejšnjega režima. Povsod se je tro-

silo brez vsakega računa. Ze letos so prekoračili kredit za 50.000 dinarov. Prejšnja vlada je nagromadila povsod dosti preveč uradnikov. Finančni minister je pozval vse oblasti, naj povedo, koliko še ni izplačanih plač.

Otroci kralja Petra pridejo v Belgrad 1. septembra.

V nedeljo 12. t. m. je vsa Srbija slovesno praznovala rojstni dan kralja Petra. Kralj se je udeležil tudi ljudske veselice v Topčideru. Na tisoče ljudi je kralju, ki je stopal sredi mej ljudstvom, prijazno nagovarjal kmete, navdušeno klicalo »Živio!« Zvečer je bil v konaku diner, potem pa slavnostna predstava v gledališču. Na pozdrave je kralj odgovarjal, da upa, da se bo združenim močem posrečilo napraviti Srbijo zopet močno, srečno in zadovoljno. Zvečer je bil Belgrad razsvetljen. Povodom svojega rojstnega dne je kralj zopet pomilostil mnogo jetnikov.

Bivši minister Teodorović, ki je te dni ozdravel, si je že premislil tožiti svoje napadalce radi poskušenege umora. V beligradskih listih priobčuje izjavo, da ne bo nikogar tožil.

Pred dnevi je bil v nekem srbskem obmejnem mestecu aretirani neki častnik zaradi groženj proti zarotniku polkovniku Mašinu. Pri dotičnem častniku se je vršila potem hišna preiskava, pri kateri so našli podatke, da si je 11 srbskih častnikov priseglo maščevati umor kralja Aleksandra.

V konaku so sedaj našli še dve hranilnišni knjižici kraljice Drage, eno za 120.000 kron, drugo za 30.000 kron. Ta denar je bil naložen na Dunaju. Našli so tudi 40.000 frankov vredni brilantni diadem, katerega ji je dal ruski car za poročni dar.

Balkan.

Vsak dan je položaj v Makedoniji bolj napet. Boji so vedno številnejši, čete vstajev se množe. To dobro vedo v Carigradu in kljub vsem nasprotnim zagotovilom mnoge turške vojske ob meji. V turških vojaških krogih v Carigradu je razširjena vest, da pride meseca avgusta iz Male Azije še 100 tisoč turških vojakov, od katerih bi 50.000 vojakov bilo poslanih v kosovski, a 50.000 v jedrenski okraj. Najhujši boj je bil te dni pri vasi Padališta blizu Crne Rieke. Vstaško četo je vodil Jovan Karagulije. Na ugodnem kraju je kot blisk nenadoma planil na turške vojske. Turških vojakov je ostalo mrtvih nad 100, vstaši so pa imeli le malenkostne zgube. Iz Soluna brzobjavljajo, da so bili ostri boji okoli Grbavca, Bojnice in Grinanca. Turških vojakov je povsod padlo mnogo več, nego vstajev.

O bolgarski junakinji Kostadini Nasteviči poročajo, da je po boju s turškimi vojaki, v katerem je bila njena četa razpršena, odšla v samostan v Kanevo, kjer sedaj živi.

Vstaške čete se brez vsmiljenja maščujejo nad vsakim, ki jim dela kake ovire. Skoro vsak dan ubijajo kako osebo, o kateri sumijo ali vedo, da jih izdaja Turkom. Razume se, da postane pri tem večkrat žrtva tudi kak nedolžen.

Med Nikodim planino in Gabnico so se pojavile nove vstaške čete. Največja četa se je pojavila na planini Bistri. Mnoge čete ne gredo naravnost v boj s turškimi vojaki, ampak čakajo prilike, da iz zasede ubijajo turške vojske. Tamešnja turška posadka je zahtevala pojačenja. V svrhu tega načina bojevanja so vstaške čete razdeljene v male oddelke, ki iz zased širijo strah in grozo mej turškimi vojaki.

Med Turško in Bolgarsko je tolika napetost, da je vsak čas pričakovati krvavega zapletka.

Tudi v Turčiji je javno mnenje za vojsko z Bolgari, a merodajni krogi se boje, da bi potem v notranjosti Turčije ne nastale na mnogih krajih homatije, najbolj pa si hlade vročo kri z mislijo, da tudi v slučaju zmage nad Bolgari ničesar ne dobe. Tudi premagana Bolgarska ne bi izgubila nič od svoje sedanje posesti, ker tega bi Evropa ne dovolila. Zato sultan nič kaj z veseljem ne pričakuje vojske z Bolgarijo, ker ve, da tudi v grško-turški vojski, v kateri je bila Turčija zmagovalka, ni le nič pridobila, ampak je celo izgubila Tesalijo.

Ko so sultana nagovarjali te dni, naj prične z vojsko proti Bolgariji, je dejal: »Zajamčite mi, da Turčija nič ne izgubi tudi če zmaga in potem bom poslušal Vaš svet.« Kljub temu pa ne kaže, da se makedonsko vprašanje in nasprotja mej Turčijo in Bolgarsko ne bodo rešila brez boja. Vse je v Turčiji pripravljeno za slučaj vojske. Dolgo sedanje razmere Bolgarija tudi ne bo mogla prenašati, ker je preplavljena z begunci, ki so ji veliko breme.

Bazne stvari.

Najnovejše od rasnih strani.

Umetniško razstavo priredi prihodnji mesec hrvatsko umetniško društvo. — Živo v rakev zabili so v Altoni

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
naznanjamo prežujočo vest, da je njih ljub-
ljena, blaga sestra, teta in svakinja, gospo-
dična

Marija Drašler

cerkvena pevka pri sv. Jakobu

danes, 13. t. m., ob 1/2. uri popoldne, po
dolgotrajni, mučni bolezni, preživena s sv. za-
kramenti za umirajočo, v 63. letu svoje sta-
rosti v Gospodu zaspala.

Pogreb bode v sredo, dne 15. t. m. iz
hiše žalosti, Hrenove ulice št. 6.

Sv. maše za dušnice brale se bodo v mestni
župni cerkvi pri sv. Jakobu v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 13. julija 1913.

Žalujejoči ostali.

Brez drugega naznanila.

Vozni red

junij - oktober

1903

888

s poluletnim
koledarjem

v trdnem ovitku
dobiva se v pro-
dajalnici

Ničman

Kopitarjeva ulica

in v

Turkovi

prodajalnici na

Dunajski cesti

v Ljubljani.

Cena 20 vin. (10 kr.)

Šablone za sobne slikarje, najnovejše in
najlepše vzorce, imata v veliki izbiri
v zalogi **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franči-
škanske ulice. 524 17 11-11

Vnanja naročila proti povzetju.

904 3-3

Čvrstega tesarja

in dva navadna

„predelavca“

se takoj sprejme na delo.

Kje, pové upravništvo »Slovenca«.

Univ. med.

dr. JOSIP TIČAR

dosluženi sekundarij dež. bolnice

vijudno naznanja,

da se je naselil kot okrožni

zdravnik 923 3-1

v Kranjski Gori.

Kranjska gora, 14. julija 1903.

Naznanilo!

Kupujem vsako poljubno množino in
plačujem po najvišjih cenah in sicer lepe
suhe gobe, dalje sveže nabrane rudeče
jagode, pozneje maline in tiče ja-
gode (Preisbeeren).

Josip Leuc,

trgovca

857 3-3

Ljubljana, Resljeva cesta.

Mladenec

star 25 let, prost voja-
ščine iz poštene hiše, le-
pega, krščan. življenja

išče službe cerknika

pri kakor večji fari, ali pa
kako drugo pošteno službo. Lahko nastopi takoj.
Ponudbe naj se blagovolé pošiljati pod „št. 19“
poste restante, Škofja Loka. 917 2-2

F. M. Schmitt

Ljubljana,

Pred Škofljo šte. 2,

priporoča pred. duhovščini svojo
bogato zalogo vsakovrstnih
podobice za bero in druge pri-
ložnosti, kakor tudi svetinje,
križcev in rožnih vencev po
najnižjih cenah. 922 3-1

Tisk »Kotliške Tiskarne« v Ljubljani.

neko 14 letno dekle. Ko je raket stala v
mrtvašnici, čul je paznik, da se v rakvi ne-
kaj giblje. Odprl je raket in je videl da
dekle živi. Bila je le navidezno mrtva. Dve
uri pozneje je dekle umrlo. — Velik
požar je v Doberlinu na hrvaško-
bosanski meji uničil umetno žago neke
nemške tvrdke; škoda je milijon kron. Pre-
dila Maggiani v Luino je pogorela. Škoda
je 2 milijona lir. — Santos Dumont
se s svojim zrakoplovom vozi po zraku. Se-
daj ga pričakujejo v Ostende, odkoder po-
leti v Dover. — Nove puške stro-
jem nameravajo uvesti v avstrijski
armadi. Dotične poskušnje se že vrše. —
10 kronskih avstrijskih ban-
kovcev je toliko ponarejenih v prometu,
da jih avstroogrška banka hoče vzeti iz pro-
meta. Posebno spretno jih ponarejajo v Ita-
liji, odkoder jih razpošiljajo po Avstriji. —
Povodnji so zadnje dni v raznih av-
strijskih deželah napravile več milijonov
škoda. — Znamenito iznaidbo je
iznašel papežev komornik prof. Crebotani.
Ta iznaidba ne omogočuje samo olajšanje
brezčidnega brzjava, ampak omogočuje tudi
podobe iz poljubne daljine fotografirati. —
Nad milijon rož najraznovrst-
nejših bode tvorilo na svetovni razstavi
v St. Louisu prekrasen vrt. — Ponesre-
žen turisti. Iz Inomosta se poroča, da
je raz „Walseriocha“ padel v soboto turist
Stocker. Bil je takoj mrtev. Iz Monakovega
se poroča, da sta raz Wazensteina padla di-
jaka Ludvik Braun in J. Wallach. Braun je
obležal mrtev. — Samomor moril-
čev. Roparski morilec Grellmann, ki je
umiril vajenca Schauberthe v Draždanih,
truplu privezal na vrat kamen in ga vrgel
v vodo, se je v ječi obesil. — Nov ko-
met je zasledil astronom Bordly v Marse-
illu. Komet bo najsvetlejši in v bližini zemlje
17. t. m. — Lajanje psov prepo-
vedal je obdinski svet v nekem mestu na
Badenskem. Posestniki psov, ki puste psom
lajati, bodo kaznovani. — Spomenik
Kolpinga, ustanovitelja društev kato-
liških rokodelskih pomočnikov, so odkrili v
nedeljo v Kolinu. Pri slavnosti je bilo za-
stopanih 400 rokodelskih dru-
štev iz Nemčije, Avstro Ogrske, Švice,
Francije, Belgije, Nizozemske, Anglije in
Amerike. Udeležnikov so našli nad 15 000.
— Zopet defraudacija. V posojil-
nici v Mysloševici na Moravskem so zasle-
dili nerednosti v znesku četr milijona kron.
— Umor v Lvovu. V Lvovu so areti-
rali morila vdove Orange in njene de-
kle Czerwenyja. — Obsojen je
bil v Budimpešti poštni kočijaž Misznay, ki
je ušel s poštanim vozom, v katerem je bilo
98 000 kron, na 4 leta ječe. Ko so Misznaya
prijeli, našli so ukraden denar še pri njem.
— Samomor bivšega milijo-
narja. Na Dunaju se je ustrelil bivši to-
varnar in milijonar Pavel Dziadek, ki je ma-
terielno zadnje leto popolnoma propadel. —
Strajk. Med delavci v plavžih v Vitko-
vicu je navstal štrajk. Sedaj je v štrajku
1325 delavcev. — Nemiri v Perziji.
Ruska brzjavna agentura javlja: Perzijsko
odposlanstvo priobčuje, da je mir v Perziji
vpostavljen. V preprečenje nadaljnih nemi-
rov je na mnogih krajih zbranega mnogo
vojaštva. — Vseslovenska raz-
stava se bo vršila. Odgodi se k večjemu
do l. 1906. — Novega Markovega
stolpa v Benetkah baje ne bodo
zgradili, ker je arhitekt Belthani izjavil, da
se temelji prešlabi. Treba bi bilo novih pod-
stavkov v morje, a zato bi bilo treba odko-
panja do cerkve sv. Marka, kar bi pa zopet
cerkev spravilo v nevarnost. — Radi
slepary pri srečkanju rumun-
skih središč so bili obtoženci, mej njimi
uradniki finančnega ministerstva, obsojeni na
1 in pol do 5 let ječe in poleg tega na
natne denarne kazni.

Telefonska in brzjavna poročila.

Bolezen sv. očeta.

Rim, 14. julija. (C. B.) Sveti oče
včeraj nekolikokrat bljuval. Semtertje
je izgubil zavest. Položaj skrajno kri-
tičen.

Rim, 14. julija. Ob 6. uri 55 min.
Propadanje moči sv. očeta je celo noč
trajalo dalje. Sv. oče je kakor v ago-
niji. Vsaka rešitev njegovega življenja
je izključena. Položaj je v stadiju bo-
lestnega konca. Smrt svet. očeta
splošno še danes pričaku-
jejo.

Dunaj, 14. julija. Danes po noči
je dobil nuncij Taliani od kardinala
Rampolle naslednjo brzjavko: Propa-
danje moči sv. očeta traja dalje.

Rim, 14. julija. Ob 4 uri zjutraj je
sv. oče želel videti svojega nečaka
grofa Peccija, ki je skoro nato prišel
v Vatikan. Bolnik se čisto več minut

ne zave. Laponi mu vbrizguje kokain.
Ob 1 uri in ob 3 uri zjutraj je zavžil
sv. oče nekoliko izvlečka iz jajca in je
posrkal nekoliko tokajca, katerega mu
je poslal avstrijski cesar. Spal ni nič.
Večkrat je po noči imel popolnoma od-
prte oči, a govoril je nerazumljive, be-
sedne. Napravil je utis kakor bi mu
slabiel spomin. Proti jutru je imel zopet
čisto in jasno zavest ter je naravno
govoril.

Berolin, 14. jul. Privatno se poroča:
Kardinal Oreglia je dejal, da, ako nima
takih političnih namenov kakor kardinal
Rampolla, vendar bode popolnoma
žnjim v s o g l a s j u deloval pri ure-
ditvah vatikanskih zadev. Nikakor ne
bodo nasprotniki cerkve doživeli ka-
kega prepira mej njim in Rampollo
so vse nasprotne vesti izmišljene.

Rim, 14. julija. Sv. očetu je zopet
jako slabo. Ob 10 uri 35 minut
včeraj zvečer so izjavili zdravniki, da
se bliža smrtna ura, do katere je le še
nekaj ur.

Rim, 14. julija. Ob 10. uri 40 m.
dopoludne. Obisk Mazzonijev pri svet.
očetu je trajal 20 minut. Propad moči
sv. očeta vodi v agonijo. Zdravniki so
izgubili vsako upanje.

Rim, 14. julija. Ministerski pred-
sednik Zanardelli se je izjavil, da so
ob smrti Pijski izostale vse oficijelne
izjave laške vlade, ker ni dobila vlada
iz Vatikana oficijelnega naznanila. Sedaj
bo drugačen položaj, ker se je Ram-
polla odločil v zadevi bolezni in smrti
sv. očeta oficijelno poročati italijanski
vladi.

Rim, 14. julija. Ob 11. uri 40
minut dopoludne. Dr. Laponi je
izjavil nekemu poročevalcu, da je po-
ložaj sv. očeta silno resen, vendar
neposredne nevarnosti še ni. Delo-
vanje srca je še precej zadovoljivo,
zato je mogoče, da sv. oče še 2 ali
3 dni živi. V možgane sv. očeta stopa
kri, zato časih nejasno govori.

Rim, 14. julija. Ob 11 uri 55
minut dopoludne. Mazzoni je
prišel zopet k svet. očetu, katerega je
našel pri popolni zavesti. Ovira dihanja
ni velika. Sv. oče je bil jako živahen.
Tretji vbođljaj v oprse sv. očeta izvrše
zdravniki, kakor se čuje, še danes.

Rim, 14. julija. Sv. oče je danes
po noči nekoliko fantaziral. Po dnevi je
pri zavesti.

Dunaj, 14. julija. (C. B.) Cesar je
poslal vdovi ministra Kallaya brzo-
javko, v kateri jej izraža odkrito soža-
lje povodom smrti soproga, ki pomeni
zanj in za avstro-ogrsko monarhijo ve-
liko izgubo. Posebno ostanejo nepozabne
njegove zasluge v upravi Bosne in Her-
cegovine. — Sožalno brzjavko je na-
dalje poslal nadvojvoda Fran Ferdinand
iz Konopišta.

Budimpešta, 14. julija. V politi-
ških krogih se govori, da bo grof
Khuen - Hedervary naslednik Kallayev,
da se na ta način izmota iz sedanje
zagate.

Zagreb, 14. julija. Danes ob tri
četrt na 2. uro zjutraj se je razletela
na hiši vladnega poslanca 81 let sta-
rega kanonika Mantunči dinamična
patrona. Pok je bil tako silen, da se
je slišal po celem Zagrebu, v obližju
pa se je stresla zemlja, kakor ob po-
tresu. V obližju so bili ljudje vrženi iz
postelj. Steber, pod katerim je bila po-
ložena patrona, je razrušen, železna
vrata so bila pahnjena na cesto, 115
šip je na poslopju pobitih. Tudi po
bližnjih hišah so pobite šipe. Tri četrt
ure pozneje se je razpočila dinamična
patrona tudi v kleti hiše, kjer ima
uradni list „Narodne Novine“ svoje
uredništvo, a ta eksplozija ni napravila
škoda. Na stotine ljudi hodi gledat
silno poškodovano hišo Mantunčijevo.

Praga, 14. julija. „Narodni Listy“
ostro napadajo češke protestantske
pastorje, ker so imeli z nemškimi pa-
storji iz „rajha“ posvetovanje v praški

nemški kazini, kako vpeljati mej Čehi
pročodrimsko gibanje. List pravi, da
hočejo pastori po nemški kazini pri-
praviti Čeha pod prusko oblast, a to se
jim ne posreči in trud pastorej doživi
fiasko.

Praga, 14. julija. Poslanec Herold
je imel v Žižkovu pri Pragi shod, na
katerem je izjavil, da češki narod ima
višje cilje, nego urejati slučajni parla-
mentarni položaj.

Sofija, 14. julija. V boju s Turki
je ubit načelnik makedonske notranje
organizacije Aleksis.

Sofija, 14. julija. Knez Ferdinand
je potrdil obsodbo bivših ministrov radi
zapravljanja državnega denarja. Radi
tega bodo obsojeni ministri morali te-
kom prihodnjih dni v ječo. Zopetna ob-
ravnava proti morilecu Stambulova Halju
se je zopet preložila. Halju dolži mini-
stra Luchanova in predsednika sobranja
Cankova sokrivde na umoru.

Carigrad, 14. julija. Radi slabih
stanovanj, nezadostne hrane itd. umre
na dan v Makedoniji povprečno 350
turških vojakov.

Petrograd, 14. julija. V Port Ar-
thurju je 30.000 ruskih vojakov, na-
daljnjih 16.000 pride v kratkem tja.
Navzoč je ruski vojni minister, ki
hoče spraviti sosedna posestva Ru-
sije pod eno upravo in taji vojne
namene. Vrš se neumorno vežbanje
mornarjev in vojakov.

Petrograd, 14. julija. Vlada je iz-
dala naredbo, v kateri odločno zahteva
od srednješkolskih profesorjev versko
npravno vzgojo dijakov.

Neisse, 14. julija. V Wildbrunnu
je voda odnesla vse hiše. V Lang-
brücku se je porušilo 32 hiš.

Umrli so:

10. julija Lucija Faleschini, stavbenika žena,
47 let, Trnovske ulice 10, kap. — Otokar Zeman,
potlavlčev sin, 7 mes., Poljanska cesta 58, Catarrh.
intestin. acut.

11. julija. Josip Premela, hišnikov sin, 6 mes.,
Gradišče 4, škrlatica.

V bolnišnici:

9. julija Marijana Zupan, prodajalka, 37 let,
odrevenost. Tetanus

Listnica uredništva:

Gosp. naročnikom, ki so nas prosili, naj jih o bo-
lezni sv. očeta informiramo tudi iz »Zgodnje Da-
nice«, cerkvenega časopisa za slovenske pokrajine,
naznanjamo, da se iz »Zgodnje Danice«, izišle v petek
dné 10. julija, nismo mogli informirati, ker nismo za-
sledili v njej nobene vesti o bolezni sv. očeta.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 746.0 mm

čas	čas opa- zovanja	Stanje baro- metra, v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi.	Nebo	Podajna v 24 urah v mm.
13.	9. sveč.	732.1	17.4	sl. jvzh.	del. obl.	6.4
14.	7 zjutr.	733.3	16.0	sl. jvzh.	megla	
	2 popol.	734.9	19.8	sl. szah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 19.8°, normale 19.7°.

Dunajska borza

dné 14. julija.

Skupni državni dolg v notah	100.60
Skupni državni dolg v srebru	100.45
Avstrijska zlata renta 4%	121.25
Avstrijska krona renta 4%	100.70
Avstrijska inv. renta 3 1/2 %	92.65
Ogrska zlata renta 4%	120.00
Ogrska krona renta 4%	99.40
Ogrska inv. renta 3 1/2 %	91.00
Avstro-ogrške bančne delnice	18.01
Kreditne delnice	663.75
London vista	239.30
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v.	117.37 1/2
20 mark	23.48
20 frankov	19.05 1/2
Italijanski bankovci	95.29
C. kr. cekini	11.28

Žitne cene

dné 14. julija 1903.

(Termin.)

Na budimpeštarski borzi:

Pšenica za oktober	K 7.25 do 7.26
Rž za oktober	6.25 do 6.26
Oves za oktober	5.32 do 5.33
Koruza za julij	6.29 do 6.30
za avgust	6.27 do 6.28
za september	6.31 do 6.32
za maj 1904	5.09 do 5.10

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaska	K — do —
Rž južne železnice	6.30 do 6.50
Rž	— do —
Ječmen	— do —
ob Tisi	— do —
Koruza ogrska	6.60 do 6.75
Cinkvant	7.50 do 8.00
Oves srednji	5.85 do 6.05
Fizol	11.00 do 12.00